

BügelHajema Adviseurs
t.a.v. M. Plantenga
Postbus 274
9400 AG ASSEN

hoge der a 5
9712 ac groningen
telefoon (050) 312 65 45
fax (050) 312 33 62
email: molema@libau.nl

groningen 23 april 2013

onderwerp Bureauonderzoek Scheemda / Scheemderzwaag

Geachte mevrouw Plantenga,

Naar aanleiding van uw verzoek stuur ik u het archeologisch bureauonderzoek voor het plangebied Scheemderzwaag (Scheemda –west, Zwaagsterweg) te Scheemda.

Ik hoop u met het bureauonderzoek en het daarin geformuleerde advies voldoende te hebben geïnformeerd.

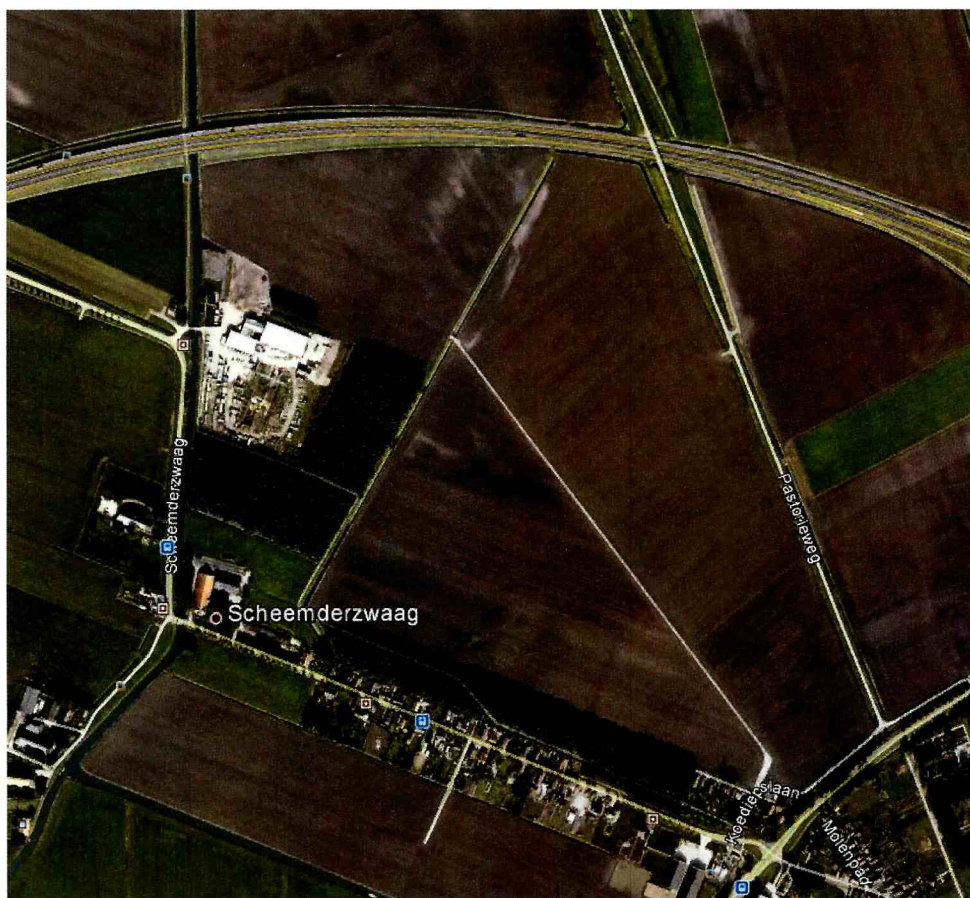
Met vriendelijke groet,

Drs. J. Molema
Archeoloog Libau steunpunt

ontv.: 24-4-2013	no.:
proj.nr.: 195.34.50.00.00
PL: Peter Bügel
VM: J. v. Baussel
RB:

**Nieuwbouw ziekenhuis Ommelander Zorggroep te Scheemda
(Scheemderzwaag, gemeente Oldambt)**

Een Archeologisch Bureauonderzoek

Administratieve gegevens

provincie: Groningen
gemeente: Oldambt
plaats: Midwolda
toponiem: Scheemderzwaag
bevoegd gezag: gemeente Oldambt
opdrachtgever: BügelHajema Adviseurs Assen
centrumcoördinaat: 260.072 / 578..489
kaartblad: 8C
OM-nummer: 56573
beheer documentatie: Libau, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Oldambt en E-depot
uitvoerder: Libau
auteur : drs. J. Molema
autorisatie : drs. A. Mennens - Van Zeist
rapport : 13-65
telefoon: 050-3126545
fax: 050-3123362
e-mail: info@libau.nl

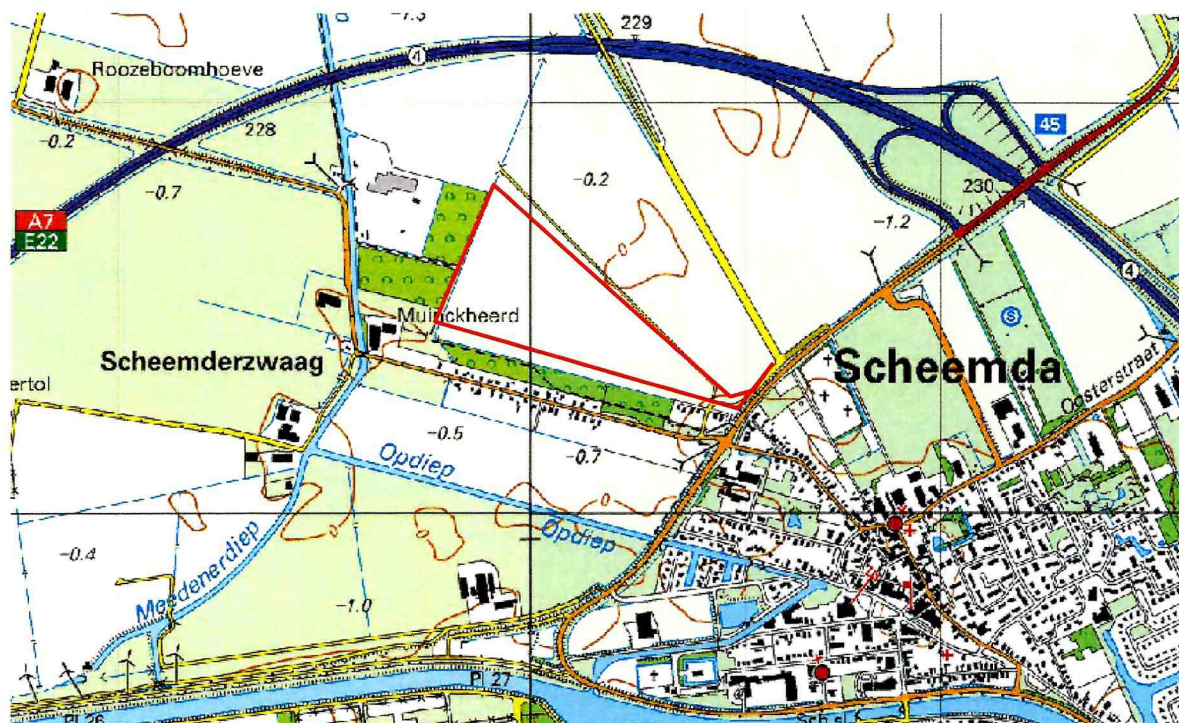

Nieuwbouw Ziekenhuis Ommelander Zorggroep te Scheemda (Scheemderzwaag, gemeente Oldambt)

Een Archeologisch Bureauonderzoek

Planvoornemen

In opdracht van BügelHajema Adviseurs te Assen is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor een locatie te Scheemderzwaag, even ten westnoordwesten van Scheemda (zie figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is het planvoornemen om hier de nieuwbouw van een ziekenhuis van de Ommelander Zorggroep te realiseren. Het gebied waar de nieuwbouw is beoogd, wordt hieronder verder aangeduid als plangebied. Het plangebied is gesitueerd tussen de Pastorieweg in het noorden en oosten, de Koediepstraat in het oosten, de Zwaagsterweg in het zuiden en het Termunter Zijldiep in het westen.

Figuur 1: Scheemderzwaag en omgeving (Topografische Atlas Groningen, 2004). De ligging van het plangebied is aangegeven met een rood kader.

Informatie

Het plangebied valt binnen de voormalige grenzen van het voormalige kerspel Scheemda. De nederzetting Scheemda ontstond in de late middeleeuwen als veenontginning. Dit middeleeuwse dorp lag ten noordwesten van het huidige dorp en werd gekenmerkt door verspreid liggende bebouwing langs een langgerekt lint, dat feitelijk doorliep naar Midwolda en Oostwold. Van de middeleeuwse bebouwing zijn stenen huizen (woontorens) en kerken teruggevonden. Scheemda behoorde landschappelijk gezien tot het Wold-Oldambt. Het landschap van het Wold-Oldambt bestond uit uitgestrekte venen, die in het zuiden werden doorsneden door langgerekte pleistocene ruggen. De langgerekte vorm van de ruggen was bepalend voor de langgerekte vorm van de middeleeuwse veenontginningsnederzettingen.

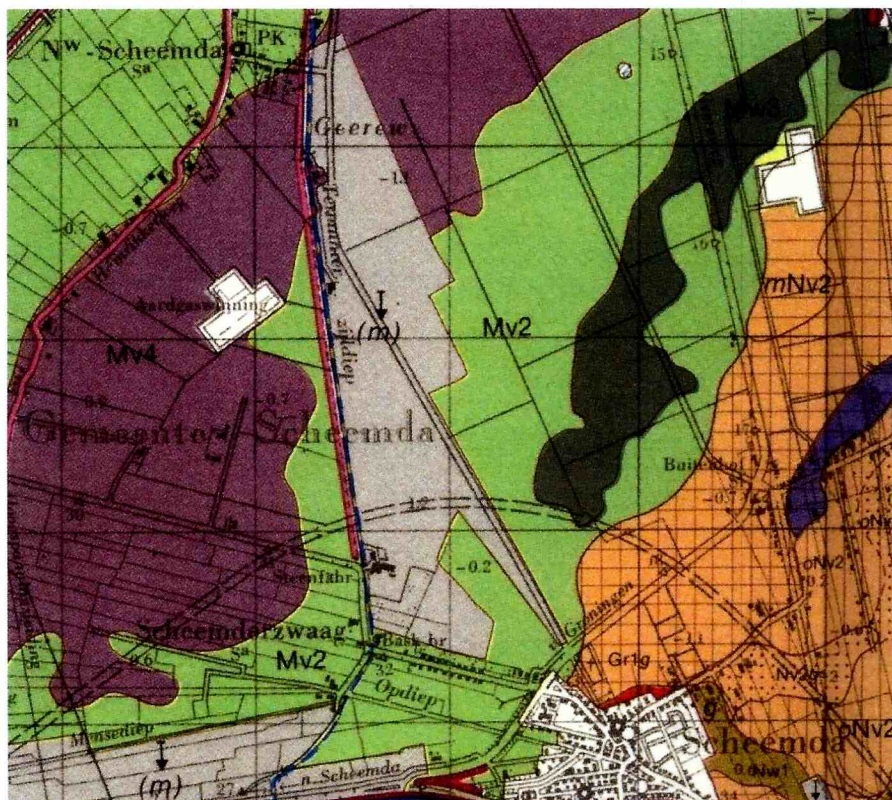
De ontginning van de venen van het Wold-Oldambt zorgde voor een grote uitbreiding van beschikbare landbouwgrond. Goede opbrengsten van granen zorgden voor een welvarende streek en grote kerken waren een uiting van die welvaart. De veenontginningsnederzettingen en de daarmee gepaard gaande ontwatering van het veen, hadden tot gevolg dat de bodem begon te dalen. Na verloop van tijd kregen de nederzettingen te maken met wateroverlast doordat er water toestroomde vanuit de onontgonnen venen ten zuiden van het Wold-Oldambt. Al in de loop van de late middeleeuwen werden dorpen verplaatst naar de hogere gronden. Ook de bebouwing van Scheemda werd langzamerhand verplaatst naar de hogere glaciële opduiking waarop ook de huidige dorpskern nog is gesitueerd, en groeide daar uiteindelijk samen met de nederzetting Eexta.

Naast het veenwater kreeg men gedurende de late middeleeuwen in toenemende mate last van zeewater, vanwege stuwing in de Eemsmoeding. Spuien werd daardoor bemoeilijkt, mede doordat het maaiveld in het ontgonnen veengebied gedaald was. Vanwege het gedaalde maaiveld kon de zee bij overstromingen tot diep in

het binnenland doordringen. Zo ontstond langzamerhand de Dollard. Deze boezem van de Eems bereikte haar grootste omvang tijdens grote overstromingen in 1509. De Dollard zorgde voor afzettingen van klei op het veen, variërend van enkele meters in de diepste delen van het Wold-Oldambt, tot enkele centimeters langs de randen van de boezem. Vanaf de 16de eeuw werd begonnen met de aanleg van dijken om het verloren land terug te winnen. Tijdens de aanleg van de A7 in de jaren '80 van de vorige eeuw werden de resten van het middeleeuwse kerkhof van Scheemda teruggevonden. Op het kerkhof lagen de funderingsresten van twee kerken. De oudste kerk moet in de eerste helft van de 13de eeuw zijn gebouwd en heeft slechts kort bestaan: de tweede kerk werd al in de tweede helft van de 13de eeuw gebouwd. Mogelijk werd de eerste kerk gesloopt tengevolge van de eerste Dollardinbraken. Het oude kerkhof ligt nabij het plangebied.

Volgens de fysisch geografische kaart van de provincie Groningen ligt het plangebied op een getij-afzettingsvlakte (code Mv2) en deels in een afgeticheld gebied (grijze zones; zie figuur 2). Direct ten noorden en noordoosten van het plangebied tekent zich een inversiewelving af (code Mw3). Deze inversiewelving is in feite geen inversierug, maar een glaciale rug. Deze langgerekte rug bood in de middeleeuwen plaats aan de veenontginningsnederzettingen.

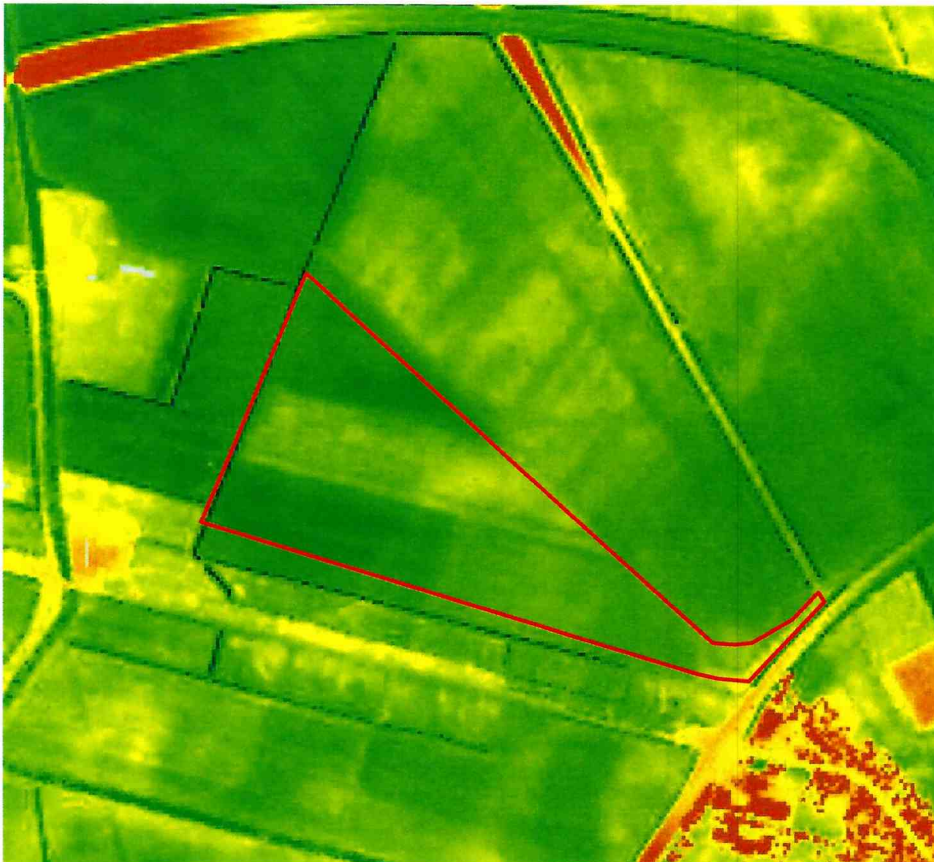

Figuur 2: Uitsnede van de fysisch geografische kaart.

De bodemkaart geeft aan dat in het plangebied kalkarme poldervaaggronden bestaande uit klei aanwezig zijn (code Mn85C; zie bijlage: Kaart archeologie), alsmede kalkarme zware klei (code Mv41c). Door afficheling zijn in het westelijk deel van het plangebied de onderliggende zanden (met pakketten restveen van wisselende dikte) nagenoeg aan het maaiveld komen te liggen. Het affichelen gebeurde door de nabijgelegen steenfabriek (zie figuur 2). Deze werd in 1802 opgericht en functioneerde tot 1971.

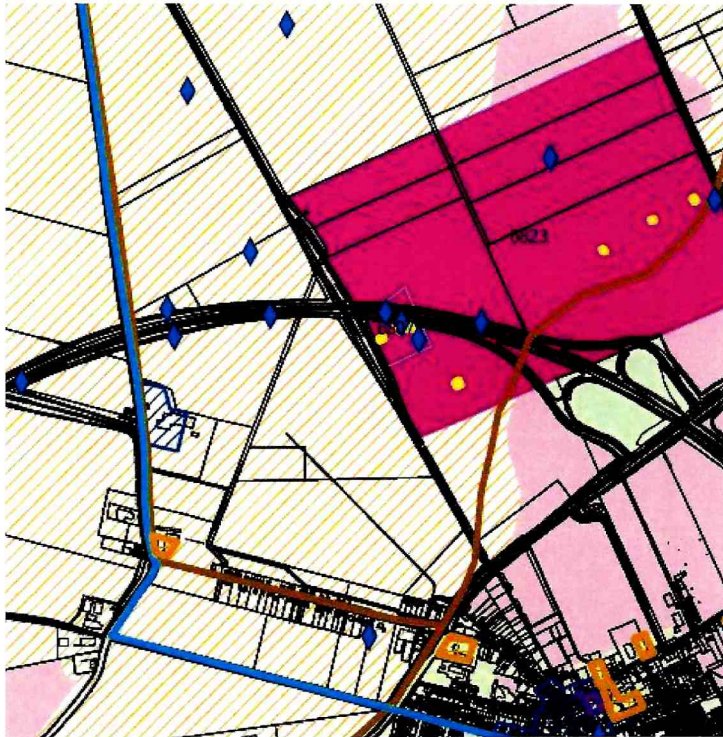

De afgetichelde percelen zijn ook duidelijk waar te nemen op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Ruwweg de helft van het plangebied is afgegraven (figuur 3). Op het AHN is ook de middeleeuwse opstrekking nog waar te nemen. Rondom de pleistocene opduiking waarop het huidige dorp Scheemda is gesitueerd, had de opstrekking een waaivormig patroon.

Figuur 3: Hoogteverschillen in en rondom het plangebied (www.ahn.nl). De rode, oranje en gele tinten op de kaart geven de hoge delen van het landschap aan (hier hoofdzakelijk bebouwing en infrastructuur); de groene en blauwe tinten de lage delen. De afgetichelde percelen zijn duidelijk herkenbaar. Het plangebied is rood omlijnd (omtrek bij benadering).

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Oldambt (Libau 2010) is aangegeven dat het plangebied in een gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde ligt (figuur 4, bruine arcering). Deze verwachtingswaarde geldt voor de veenbodems en de zandbodems die zich onder het kleipakket bevinden en betreft zowel middeleeuwse resten als oudere resten, in dit gebied met name uit de steentijd. De dijken waarmee de Dollard vanaf de 16de eeuw werd ingepolderd zijn aangegeven met een bruine lijn, historische waterlopen zijn blauw gekleurd. Archeologische terreinen (AMK-terreinen) zijn paars gekleurd en archeologische waarnemingen zijn aangeduid met een blauwe ruit. Een groot deel van de waarnemingen is gedaan tijdens de aanleg van de A7. De roze gebieden hebben (eveneens) een hoge archeologische verwachtingswaarde (vanaf maaiveld).

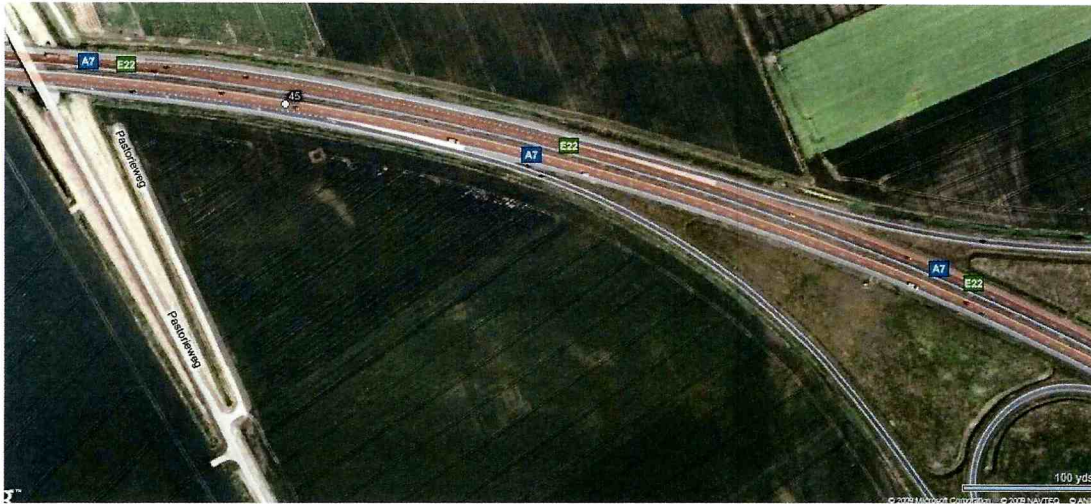
Figuur 4: Uitsnede uit de beleidskaart archeologie van de gemeente Oldambt.

Ten noorden van het plangebied ligt het oude kerkhof van Scheemda. Het kerkhof is deels vernietigd door de aanleg van de A7 (nadat er archeologisch onderzoek had plaatsgevonden), doch de plattegrond van de tweede kerk die op het kerkhof werd gebouwd is gespaard gebleven en na onderzoek weer afgedekt. Het kerkhof is samen met een groot aantal middeleeuwse bewoningsresten (hoofdzakelijk de resten van stenen huizen), als een dubbel AMK-terrein geregistreerd (zie de bijlagen: Kaart archeologie en Uitgebreide rapportage waarnemingen en monumenten; het kerkhof is AMK-terrein 6807 (contour niet geheel juist in Archis geregistreerd) en het gebied met bewoningsresten is geregistreerd als AMK-terrein 6823). Beide terreinen zijn door de gemeente Oldambt planologisch beschermd. Tijdens het opstellen van de archeologische beleidskaart zijn op luchtfoto's de contouren waargenomen van meerdere middeleeuwse gebouwtjes of steenhuizen. Deze zijn met een gele contour op de beleidskaart aangeduid (ook binnen het AMK-terrein 6823).

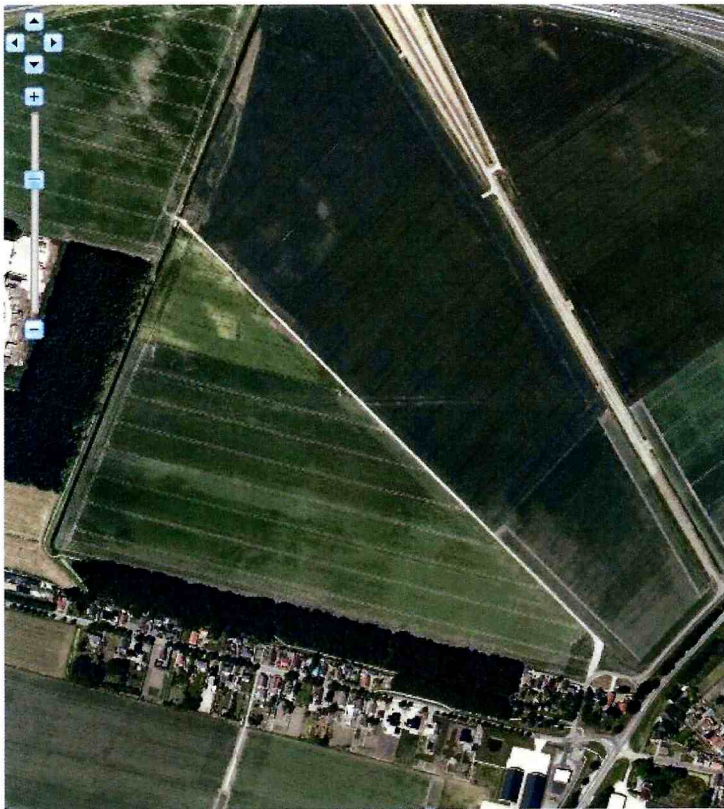
Rondom het plangebied zijn meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd (zie bijlage: Onderzoeksregistraties Archis). Het onderzoek naar het Scheemder kerkhof is hierboven reeds genoemd. In een leidingtracé van de Gasunie is op grote schaal onderzoek verricht. In het tracé zijn veel middeleeuwse sporen als ook sporen uit de midden steentijd aangetroffen. Een klein deel van het tracé loopt ten noorden en westen van het plangebied. Onderzoek aan de rand van Scheemda, ten zuiden en zuidoosten van het plangebied, hebben geen resultaten opgeleverd.

Op luchtfoto's zijn middeleeuwse sporen vaak goed te herkennen. Op de figuren 5a en b zijn luchtfoto's afgebeeld van het plangebied en het direct ten noorden ervan liggende gebied. Op figuur 5a tekenen de middeleeuwse steenhuizen en erven zich duidelijk af in de vorm van gele contouren. Op figuur 5b, het plangebied omvattend, zijn dergelijke duidelijke sporen niet waar te nemen, maar wel zijn verdeeld over het plangebied wat vage contouren zichtbaar die kunnen duiden op archeologische resten. Overigens wisselt de informatiewaarde van luchtfoto's naar gelang het seizoen, de aanwezigheid en aard van gewas, vochtverschillen in het gebied, langdurige droogte, lichtval en ook sneeuwval.

Figuur 5a: Luchtfoto met duidelijke middeleeuwse gebouwsporen.

Figuur 5b: Luchtfoto van het plangebied (figuur 5a omvat het noordelijke deel van figuur 5b).

Op de kadastrale minuut (gemeente Scheemda, sectie D, zie: www.hisgis.nl.) uit de eerste helft van de 19de eeuw is te zien dat het plangebied in gebruik was als bouwland en weideland (figuur 6). Het plangebied kende geen bebouwing en ook de bebouwing langs de Zwaagsterweg was toen nog niet aanwezig. De droogschuren van de steenfabriek ten noordwesten van het plangebied zijn duidelijk op het minuutplan te herkennen.

Figuur 6: Uitsnede uit het Minuutplan (Scheemda, sectie D).

Gespecificeerde waardering en verwachting

In het plangebied bevinden zich geen cultuurhistorisch waardevolle resten.

Ten aanzien van archeologische waarden is gebleken dat nabij het plangebied omvangrijke resten zijn aangetroffen van de middeleeuwse veenontginningsnederzetting Scheemda. Deze resten zijn voor een deel aangetroffen tijdens de aanleg van de A7. Dat in het plangebied geen registraties van archeologische vondsten (waarnemingen) bekend zijn, is vooral te wijten aan het ontbreken van grote bodemingrepen. Luchtfoto's tonen aan dat dichtbij het plangebied resten van middeleeuwse resten gebouwen aanwezig zijn. Landschap en bodem in het plangebied zijn gelijk aan het gebied ten noorden ervan; het gebied waar veel archeologische resten zijn aangetroffen. De kans op de aanwezigheid van middeleeuwse resten in het plangebied is derhalve zeer groot. Het aftichelen van een deel van het plangebied is van invloed op de kwaliteit van eventuele resten. Immers het kleipakket is verwijderd, waardoor het middeleeuwse maaiveld (het veen) bloot is komen te liggen en modern agrarisch gebruik kent. Indien het veen is verdwenen en het dekzand wordt aangeploegd, zullen ook eventueel aanwezige resten uit de steentijd zijn aangetast.

Advies

Geadviseerd wordt een vervolgonderzoek in te stellen in de vorm van een booronderzoek (Inventariserend Veldonderzoek [IVO]; fase 1). Gelijktijdig met het booronderzoek dient een oppervlaktekartering te worden uitgevoerd. De boringen dienen in raaien te worden geplaatst, waarbij de afstand tussen de boringen 20 meter bedraagt en de afstand tussen de raaien 25 meter. De boringen hebben tot doel om de gaafheid van de bodem in beeld te brengen en de aan- of afwezigheid van archeologische resten in het plangebied aan te tonen. De opgeboorde grond dient te worden onderzocht op archeologische indicatoren. Op de boorlocaties waar de onder de klei en/of het veen aanwezige podzolbodem volledig of nagenoeg volledig gaaf is, dient ook een megaboring uit te worden gevoerd. De relevante bodemlagen dienen te worden gezeefd.

Specifiek dient tijdens het booronderzoek te worden gelet op oude akkerlagen in de top van het veen. Deze akkerlagen laten zich herkennen door de aanwezigheid van veraard veen (het veen is niet meer op te breken in laagjes), met een wat smerend karakter. In de akkerlagen bevindt zich vaak een bijmenging van puinbrokjes en keramiekscherven. In boringen is puin eenvoudig te herkennen. Felgeel zand kan duiden op een fundering (basis van de fundering) van een steenhuis. Het booronderzoek dient zich ook te richten op de vage sporen die op luchtfoto's zichtbaar zijn (in het uiterste noordwestelijk deel van het plangebied zijn de kleurschakeringen op de foto's waarschijnlijk het gevolg van aftichelen en aanploegen van de dekzandondergrond). Buiten het boorgrid dienen boringen op indicatie gezet te worden (aanwijzingen uit de oppervlaktekarteringen, opvallend reliëf, sporen op de luchtfoto's). Tijdens de oppervlaktekartering dient te worden gelet op de aanwezigheid van concentraties puin. Deze kunnen duiden op de aanwezigheid van resten van een steenhuis. Ook dient in het gebied waar is afgeticheld en waar het dekzand aan maaiveld ligt, te worden gelet op bewerkt vuursteen. Het booronderzoek kan zowel met een Edelmanboor als met een gutsboor worden uitgevoerd.

Uit het onderzoek dient naar voren te komen op welke locaties binnen het plangebied een nader vervolgonderzoek nodig is. Ook dient te worden aangegeven of de afgetichelde percelen nog kansrijk zijn op archeologische resten.

Bijlagen:

- Kaart archeologie;
- Uitgebreide rapportage waarnemingen en monumenten;
- Onderzoeksregistraties Archis.

Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl).

Archeologische Monumentenkaart (AMK).

ARCHIS, archeologisch informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Brood, P., A.H. Huussen & J. van der Kooi (red.), 1999. *Nieuwe Groninger Encyclopedie*. REGIO-Project Uitgevers, Groningen.

Casparie, W.A. & J. Molema, 1993. De ontwikkeling van het middeleeuwse veenontginningslandschap in OostGroningen. De opgravingen op het 'Oud Kerkhof' van Scheemda in een veenkundig, hydrologisch en historisch perspectief. *Palaeohistoria* 32, 1990, pp. 271-289.

Cultuurhistorische Waardenkaart Groningen. Provincie Groningen 2004.

DINO (Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond) (www.dinoloket.nl).

Grote Historische topografische Atlas Groningen ± 1900 – 1930, schaal 1: 25000. Uitgeverij Nieuwland, 2006. Tilburg.

Grote Historische Atlas van Nederland, 1: 50000. Deel 2: Noord-Nederland 1851 – 1855. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. Groningen.

Historisch Geografisch Informatiesysteem (www.hisgis.nl).

Libau, 2010. Archeologische beleidskaart gemeente Oldambt.

Luchtfoto's maps.google.nl en bing.com/maps.

Molema, J., 1993. De opgravingen op het kerkhof van het verdrinken dorp Scheemda. *Palaeohistoria* 32, 1990, pp. 247-270.

Molema, J. & H. Veenstra, 2004. *Gasleidingaanleg Oude Statenzijl-Midwolda. Gastransport services / NV Nederlandse Gasunie; een inventariserend archeologisch onderzoek (Inventariserend Veldonderzoek: IVO)*. RAAP-rapport 1038.

Schroor, M. & J. Meijering, 2007. *Golden Raand. Landschappen van Groningen*. In Boekvorm Uitgevers bv, Assen.

Snijders, F.L., 1985. *Fysische geografie in de provincie Groningen*. Milieu- en landschapsonderzoek Provinciaal Planologische Dienst. Groningen.

Stiboka, 1985. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000*. Stiboka, Wageningen (Toelichting gepubliceerd in 1986; kaartopname door A.E. Clingeborg et al.).

Venema, G.A., 1850: *Kaart van de inpolderingen van de Dollard* (via <http://irs.ub.rug.nl/ppn/16050354X>).

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin; militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829*. Heveskes Uitgevers/Drentse Historische Vereniging, Groningen/Veendam.

Vosselman, J, 2011. Op zoek naar middeleeuwse verkavelingsstructuren in Scheemda-Zijdwende tot Opdiep; aardgastransportleidingstracé Rysum-Scheemda (A-660) en Midwolda-Tripscompagnie (A-666), gemeente Oldambt; een veldinspectie (archeologische begeleiding). (Met een bijdrage van: dr. G. Aalbersberg).

Wat Was Waar: kadastrale minuutplans uit het begin van de 19de eeuw en overige historische kaarten (www.watwaswaar.nl).

Archeologische periodes

paleolithicum	tot 8800 v.Chr.
paleolithicum vroeg	tot 300000 C14
paleolithicum midden	300000 - 35000 C14
paleolithicum laat	35000 C14 - 8800 v.Chr.
paleolithicum laat A	35000 - 18000 C14
paleolithicum laat B	18000 C14 - 8800 v.Chr.
mesolithicum	8800 - 4900 v.Chr.
mesolithicum vroeg	8800 - 7100 v.Chr.
mesolithicum midden	7100 - 6450 v.Chr.
mesolithicum laat	6450 - 4900 v.Chr.
neolithicum	5300 - 2000 v.Chr.
neolithicum vroeg	5300 - 4200 v.Chr.
neolithicum vroeg A	5300 - 4900 v.Chr.
neolithicum vroeg B	4900 - 4200 v.Chr.
neolithicum midden	4200 - 2850 v.Chr.
neolithicum midden A	4200 - 3400 v.Chr.
neolithicum midden B	3400 - 2850 v.Chr.
neolithicum laat	2850 - 2000 v.Chr.
neolithicum laat A	2850 - 2450 v.Chr.
neolithicum laat B	2450 - 2000 v.Chr.
bronstijd	2000 - 800 v.Chr.
bronstijd vroeg	2000 - 1800 v.Chr.
bronstijd midden	1800 - 1100 v.Chr.
bronstijd midden A	1800 - 1500 v.Chr.
bronstijd midden B	1500 - 1100 v.Chr.
bronstijd laat	1100 - 800 v.Chr.
ijzertijd	800 - 12 v.Chr.
ijzertijd vroeg	800 - 500 v.Chr.
ijzertijd midden	500 - 250 v.Chr.
ijzertijd laat	250 - 12 v.Chr.
Romeinse tijd	12 v.Chr. - 450 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg	12 v.Chr. - 70 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg A	12 v.Chr. - 25 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg B	25 - 70 n.Chr.
Romeinse tijd midden	70 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd midden A	70 - 150 n.Chr.
Romeinse tijd midden B	150 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd laat	270 - 450 n.Chr.
Romeinse tijd laat A	270 - 350 n.Chr.
Romeinse tijd laat B	350 - 450 n.Chr.
middeleeuwen	450 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen vroeg	450 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen vroeg A	450 - 525 n.Chr.
middeleeuwen vroeg B	525 - 725 n.Chr.
middeleeuwen vroeg C	725 - 900 n.Chr.
middeleeuwen vroeg D	900 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen laat	1050 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen laat A	1050 - 1250 n.Chr.
middeleeuwen laat B	1250 - 1500 n.Chr.
nieuwe tijd	1500 - heden
nieuwe tijd A	1500 - 1650 n.Chr.
nieuwe tijd B	1650 - 1850 n.Chr.
nieuwe tijd C	1850 - heden

Scheemda, Scheemderzwaag (gemeente Oldambt)

Combinatiekaart archeologie en bodem

261223 / 579766

259317 / 577860

15-04-2013

Libau

Legenda

- BODEM ((c)Alterra)
- TOP10 ((c)TDN)
- WAARNEMINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- MONUMENTEN**
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- HUIZEN
- PLAATSNAMEN
- PROVINCIES

0 500 m

Archis2
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 16693 **Vondstmelding:** **Extern nr:**
Objectcode: 08CZ-9 **Onderzoeksmelding:** 614
Coördinaten: 260300 / 579130
Toponiem: OL KERKHOF
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Particulier / 1971
Invoerder/datum: Particulier / 9999
Beschrijver/datum: Groenendijk / 15-11-1988
Verwerving: Archeologisch: opgraving **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwvoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

AD 129 OPGRAVING BAI 1988.RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO TEKENING VERSLAG

Vondsten

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Kogelpot:geprofileerde rand/dekselgeul	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70; ONGEBRUIKELIJKE VORMEN & VERSIERINGEN !		

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Roodbakkend geglazuurd:steelpan	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Roodbakkend geglazuurd:kan	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Proto-steengoed:kan	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Steengoed:kan	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Rijnlands	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing		
Code algemeen:	Gracht	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	KERKHOFGRACHT OM EEN RECHTHOEKIG TERREIN; PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiek		
Code algemeen:	Muur(restant)	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	KERKHOF-OMMURING UIT XIIB; ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing		
Code algemeen:	Graf (onderdeel)	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	grafkuil	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Bot, dierlijk		
Code algemeen:	Bot	Begindatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Compleet
Materiaal:	Bot, menselijk		
Code algemeen:	Bot	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP); 65 COMPLETE SKELETTEN ONDERZOCHT		
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramiek		
Code algemeen:	Baksteen	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	baksteen:volume ca. 4000-2500 cm ³	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramiek		
Code algemeen:	Graf (onderdeel)	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP); BAKSTENEN GRAFKELDERTJES		

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Roodbakkend geglazuurd:kan	Beginndatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Vlaams/Haarlems/hogversierd	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Gebouw	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	2 NAAST ELKAAR GELEGEN 13E EEUWSE KERKEN; PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing		
Code algemeen:	Greppel/sloot	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70		
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing		
Code algemeen:	Kuil	Beginndatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:	KUILEN MET ONBEKENDE FUNCTIE, ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP)		
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Steen		
Code algemeen:	Bouwmateriaal	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP); ZWERFSTENEN		
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Hout/houtskool		
Code algemeen:	Graf (onderdeel)	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:	ZIE PALAEOHISTORIA 32, 247-70 (RP); HOUTEN GRAFCONSTRUCTIES		

Literatuur

MOLEMA, J. 1989 Het "Ol Kerkhof" te Scheemda (Gr.): tussentijds verslag van een opgraving (p.107-112), in: Paleo-aktueel

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 21194 **Vondstmelding:** **Extern nr:**
Objectcode: 08CZ-25 **Onderzoeksmelding:**
Coördinaten: 260590 / 579100
Toponiem: OL KERKHOF
Plaats: Onbekend
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Particulier / 07-1991
Invoerder/datum: Particulier / 06-07-1991
Beschrijver/datum: Groenendijk / 22-07-1991
Verwerving: Niet-archeologisch: graafwerk **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Onbekend **NAP maaiveld:**

Beschrijving

AD 126 OVERWINNINGSPLEIN 59 GRONINGEN;KOGELPOTJE RESTANTVONDST BAI.RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO
VERSLAG

Vondsten

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiëk	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Aardewerk, onbepaald	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Kuil	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramiëk	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Baksteen	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Compleet
Materiaal:	Keramiëk	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Aardewerk, onbepaald	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 21198 **Vondstmelding:**
Objectcode: 07HZ-17 **Extern nr:**
Coördinaten: 259640 / 579140 **Onderzoeksmelding:**
Toponiem: SCHEEMDA
Plaats: Onbekend
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Biologisch Archeologisch Instituut / 12-03-1991
Invoerder/datum: Particulier / 1991
Beschrijver/datum: Groenendijk / 01-01-9999
Verwerving: Archeologisch: (veld)kartering **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwvoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO VERSLAG

Vondsten

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramik	Beginndatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Baksteen	Eindndatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Beginndatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Aardewerk, onbepaald	Eindndatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Collectie

Beheerder: Biologisch Archeologisch Instituut
Toelichting: Niets ingevuld

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 21199 **Vondstmelding:** **Extern nr:**
Objectcode: 07HZ-18 **Onderzoeksmelding:**
Coördinaten: 259890 / 579310
Toponiem: PASTORIEWEG
Plaats: Onbekend
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Biologisch Archeologisch Instituut / 14-03-1991
Invoerder/datum: Particulier / 1991
Beschrijver/datum: Groenendijk / 01-01-9999
Verwerving: Archeologisch: (veld)kartering **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwwoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO VERSLAG

Vondsten

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramik	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Baksteen	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Aardewerk, onbepaald	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Bot, dierlijk	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Onbekend	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Collectie

Beheerder: Biologisch Archeologisch Instituut
Toelichting: Niets ingevuld

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 21200 **Vondstmelding:**
Objectcode: 07HZ-19
Coördinaten: 259950 / 579120
Toponiem: SCHEEMDA
Plaats: Onbekend
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Particulier / 9999
Invoerder/datum: Particulier / 10-03-1991
Beschrijver/datum: Groenendijk / 07-06-1991
Verwerving: Niet-archeologisch: graafwerk
Grondgebruik: Bebouwing/erf/weg/kerkhof

Extern nr:
Onderzoeksmelding:

Geomorfologie: Onbekend
NAP maaiveld:

Beschrijving

RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO TEKENING VERSLAG

Vondsten

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 9999
Materiaal: Keramiek
Code algemeen: Baksteen
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Onbekend

Begindatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 9999
Materiaal: Keramiek
Code algemeen: Aardewerk, onbepaald
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Fragment

Begindatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 9999
Materiaal: Niet van toepassing
Code algemeen: Kuil
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Onbekend

Begindatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 9999
Materiaal: Niet van toepassing
Code algemeen: Grondspoor/grondverkleuring
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Onbekend

Begindatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Collectie

Beheerder: Biologisch Archeologisch Instituut
Toelichting: Niets ingevuld

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 21205 **Vondstmelding:** **Extern nr:**
Objectcode: 08CZ-23 **Onderzoeksmelding:**
Coördinaten: 260400 / 579050
Toponiem: OL KERKHOF
Plaats: Onbekend
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Particulier / 1990
Invoerder/datum: Particulier / 09-1990
Beschrijver/datum: Groenendijk / 28-05-1991
Verwerving: Niet-archeologisch: onbepaald **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

RCC: DOCUMENTATIERCC: FOTO VERSLAG

Vondsten

Complex:	Kasteel	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramiek	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Baksteen	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kasteel	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiek	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Aardewerk, onbepaald	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kasteel	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Grondspoor/grondverkleuring	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kasteel	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing	Begindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code algemeen:	Huisplattegrond	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 238281 **Vondstmelding:** 238281 **Extern nr:**
Objectcode: 08CZ-7 **Onderzoeksmelding:**
Coördinaten: 260350 / 579100
Toponiem: OL KERKHOF
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: Biologisch Archeologisch Instituut / 1988
Invoerder/datum: Particulier / 1988
Beschrijver/datum: Molema / 9999
Verwerving: Archeologisch: opgraving **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

Het veenpakket bestaat van boven naar beneden uit: sphagnum, wollegrasveen, moerasveen. N.a.v. de toekomstige route van Rijksweg 7 vond hier in 1988 en 1989 een opgraving plaats. In 1988 zijn resten van de oudste kruiskerk metaangebouwde toren, begin 13e eeuw, gevonden, samen met een verhoogd kerkhof dat een muur en een gracht had, en een losse toren. In 1989 is de kruiskerk die bij de losse toren hoorde, gevonden. Datering: derde kwart 13e eeuw. De coördinaten van de oudste kerk zijn: 8C:260.31/579.12, die van de jongste kerk: 8C:260.30/579.13. De coördinaten die bij de waarneming zijn vermeld, zijn die van het "Ol Kerkhof" zoals dat van oude kaarten bekend was gebleven.

Vondsten

Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Beindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Fundering	Eindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	Fundering toren.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	50	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Niet van toepassing	Beindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Graf (onderdeel)	Eindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	grafkuil		
Toelichting:	Soms met houten deksels, soms ook stenen grafkeldertjes.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Beindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Muur (restant)	Eindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	Om het kerkhof.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Bot, menselijk	Beindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Bot	Eindatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Aardewerk, ondetemineerbaar	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Glas	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Vensterglas	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Bot, dierlijk	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Bot	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
<hr/>			
Complex:	Kerk	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	2	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Fundering	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	Boogfunderingen op stiepen van 2 kruiskerken, waarvan 1 met losse toren.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Niet van toepassing	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Gracht	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	Om de kerkhofmuur.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Hout/houtskool	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Wiel (onderdeel)	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	Kwart wagenwiel.		
<hr/>			
Complex:	Kerkhof	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Leer/huid/bont	Begindatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Schoeisel (onderdeel)	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	En leerresten.		

Documentatie

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Type: Verslag
Beheerder: Onbekend
Toelichting:

Type: Tekening
Beheerder: Onbekend
Toelichting: Veld:Ga 21, 4/1-29(1988/89)

Type: Tekening
Beheerder: Onbekend
Toelichting: Net:Ga 17, 10/1-44(1988/89)

Type: Foto
Beheerder: Onbekend
Toelichting: Ga 13, 1989, Molema

Literatuur

Prummel, W. 1992 Resten van dieren van het 'Ol Kerkhof' te Scheemda (Gr.)(p.109-112), in: Paleo-Aktueel 3, tss BAI

Molema, J. e.a. 1993 diverse artikelen, in: Palaeohistoria 32

Molema, J. 1989 Het 'Ol Kerkhof' te Scheemda (Gr.); tussentijds verslag van een opgraving (p.107-113), in: Paleo-Aktueel 1, tss BAI

Uytterschaut, H.T. 1991 De menselijke skeletten uit Scheemda (Gr.)(p.127-130), in: Paleo-Aktueel 2, tss BAI

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr:	238584	Vondstmelding:	238584	Extern nr:	
Objectcode:	07HZ-31			Onderzoeksmelding:	
Coördinaten:	259660 / 579060				
Toponiem:					
Plaats:	Scheemderzwaag				
Gemeente:	Oldambt				
Provincie:	Groningen				
Vinder/datum:	Particulier / 9999				
Invoerder/datum:	Particulier / 9999				
Beschrijver/datum:	Particulier / 01-01-9999				
Verwerving:	Niet-archeologisch: graafwerk		Geomorfologie:	Onbekend	
Grondgebruik:	Onbekend		NAP maaiveld:		

Beschrijving

Rapport: Tijdens drainagewerkzaamheden zijn hier urnenvondsten gedaan. Dekleilaag was deels afgeticheld; onder de kleilaag was weer een veenlaag ca. 0.45m. Hieronder in het zand enige urnen (rand voorzien van vingerafdruksels/ gevuld met as). De vondst dateert van ca. 1935 en isgegaan naar een onderwijzer. Het geheleterrein is slecht te bewerken vanwege bebouwingsresten.

Vondsten

Complex:	Onbekend	Cultuur:	Onbekend
Aantal:	9999	Toestand:	Onbekend
Materiaal:	Keramiek		
Code algemeen:	Aardewerk, handgevormd	Begindatering:	Neolithicum: 5300 - 2000 vC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	IJzertijd: 800 - 12 vC
Toelichting:	Umen.		

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 425201 **Vondstmelding:** 405180 **Extern nr:** Gama2_13
Objectcode: 08CZ-86 **Onderzoeksmelding:** 21488
Coördinaten: 260025 / 579275
Toponiem: Gastransportleidingtracés A-660
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 09-03-2007
Invoerder/datum: Berg, van den / 25-07-2007
Beschrijver/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 25-08-2007
Verwerving: Archeologisch: booronderzoek **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwvoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

Het onderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een mogelijke Steentijdnederzetting en een vindplaats uit de Late Middeleeuwen.

Vondsten

Complex:	Extractiekamp/-nederzetting	Cultuur:	Onbekend
Aantal:	1	Toestand:	N.v.t.
Materiaal:	Vuursteen	Beindatering:	Paleolithicum laat: 35000 C14 - 8800 vC
Code algemeen:	Kern	Einddatering:	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	161	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik	Beindatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code algemeen:	Kogelpot	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			

Collectie

Beheerder: Noordelijk Archeologisch Depot
Toelichting: Vondsten worden in beheer gegeven aan het depot.

Literatuur

Aalbersberg, G, J.L. van Beek en J. Jans 2007 Aardgastransportleidingtracées Rysum-Midwolda, Midwolda-Tripscompagnie en deels Scheemda-Ommen; inventariserend en waarderend veldonderzoek, in: RAAP-rapport 1584

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 425203 **Vondstmelding:** 405181 **Extern nr:** Gama2_15
Objectcode: 07HZ-57 **Onderzoeksmelding:** 21488
Coördinaten: 259650 / 578945
Toponiem: Gastransportleidingstracés A-660
Plaats: Scheemderzwaag
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 10-03-2007
Invoerder/datum: Berg, van den / 25-07-2007
Beschrijver/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 25-08-2007
Verwerving: Archeologisch: booronderzoek **Geomorfologie:** Onbekend
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

Het booronderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een laat-middeleeuwse vindplaats en mogelijk voor een Steentijdvindplaats.

Vondsten

Complex:	Extractiekamp/-nederzetting	Cultuur:	Onbekend
Aantal:	3	Toestand:	N.v.t.
Materiaal:	Steen		
Code algemeen:	Onbekend	Begindatering:	Paleolithicum laat: 35000 C14 - 8800 vC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
Toelichting:			

Complex:	Huisplaats, onverhoogd	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	11	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiek		
Code algemeen:	Kogelpot	Begindatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:			

Complex:	Extractiekamp/-nederzetting	Cultuur:	Onbekend
Aantal:	1	Toestand:	N.v.t.
Materiaal:	Hout/houtskool		
Code algemeen:	Houtskool	Begindatering:	Paleolithicum laat: 35000 C14 - 8800 vC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
Toelichting:			

Collectie

Beheerder: Noordelijk Archeologisch Depot
Toelichting: Vondsten worden in beheer gegeven aan het depot.

Literatuur

Aalbersberg, G, J.L. van Beek en J. Jans 2007 Aardgastransportleidingstracées Rysum-Midwolda, Midwolda-Tripscompagnie en deels Scheemda-Ommen; inventariserend en waarderend veldonderzoek, in: RAAP-rapport 1584

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 425925 **Vondstmelding:** 407175 **Extern nr:** GAMA
Objectcode: 07HZ-61 **Onderzoeksmelding:** 27768
Coördinaten: 259973 / 579274
Toponiem: Pastorieweg
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 02-04-2008
Invoerder/datum: Hoof, van / 24-04-2008
Beschrijver/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 24-04-2008
Verwerving: Archeologisch: proefputten/proefsleu **Geomorfologie:** Dekzandrug/dekzandplateau
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwvoor **NAP maaiveld:** - -1

Beschrijving

Het onderzoeksgebied bestaat uit het tracé van de A-660 en A-660-01 vanaf respectievelijk Termunterzijl en Fiemel naar Kobeetjedraai. de ARCHIS-waarneming bevindt zich 20 m ten noordwesten van de werkstrook. Onduidelijk is of de vindplaats zich uitstrekt tot in de werkstrook.

De vondstzichtbaarheid op het perceel tussen de Pastorieweg en rijksweg A7 was overwegend goed (er was pas ingezaaid en recent beregend). Daarom is op dit perceel een oppervlaktekartering uitgevoerd. Over het gehele perceel is sprake van een dunne vondststrooiing van kogelpotscherven.

Het onderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van een mogelijke Steentijdnederzetting en een vindplaats uit de Late Middeleeuwen. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van een middeleeuwse huisplaats in de noordwestelijke helft van de werkstrook zijn niet aangetroffen.

Vondsten

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	6	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Kogelpot	Beginndatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:	uit veenlaag in directe omgeving van de kuil		

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	N.v.t.
Materiaal:	Niet van toepassing		
Code algemeen:	Kuil	Beginndatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:	Kuil met venige opvulling, ingegraven in het dekzand en bedekt door Dollardafzettingen. Mogelijk zandwinkuil.		

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	4	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik		
Code algemeen:	Kogelpot	Beginndatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Toelichting:	uit kuil		

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 1
Materiaal: Keramiek
Code algemeen: Steengoed
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting: uit kuil

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Fragment

Begindatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 1
Materiaal: Vuursteen
Code algemeen: Onbekend
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting: uit kuil

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Fragment

Begindatering: Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC

Literatuur

Beek, J.L. van, e.a. 2008 Aardgastransportleidingtracés Rysum-Scheemda (A-660/A-660-01), Midwolda-Tripscompagnie (A-666) en deels Scheemda-Ommen (A-661), in: RAAP-rapport 1584

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 427473 **Vondstmelding:** 409618 **Extern nr:** G60-13
Objectcode: 07HZ-64 **Onderzoeksmelding:** 32510
Coördinaten: 259967 / 579261
Toponiem: Pastorieweg
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Vinder/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 11-01-2009
Invoerder/datum: Hielkema / 04-02-2009
Beschrijver/datum: RAAP Archeologisch Adviesbureau / 04-02-2009
Verwerving: Archeologisch: proefputten/proefsleu **Geomorfologie:** Laagte
Grondgebruik: Akkerbouw/tuinbouw/bouwvoor **NAP maaiveld:**

Beschrijving

In een proefsleuf bij Scheemda zijn een grote ronde kuil, een greppel en twee ingravingen gevonden uit de Late Middeleeuwen. Deze zijn ingegraven in het veen en onderliggende dekzand. Ze zijn afgedekt door Dollardafzettingen. Verder komt verspoeld kogelpotaardewerk voor op het contactvlak tussen klei en veen. Deze grondpsoeren maken mogelijk deel uit van de middeleeuwse ontginningen in dit gebied, die in de 12e-13e eeuw plaatsvonden. Een andere mogelijkheid is dat in de omgeving een huisplaats ligt.

Vondsten

Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	5	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Steen	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Onbekend	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	4	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiek	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Aardewerk, handgevormd	Einddatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	fragmenten van een olielamp of kaarsvorm van een roodbruin baksel, gemagerd met chamotte. datering 11e-12e eeuw.		
Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Metaal	Beginndatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code algemeen:	Slak	Einddatering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:			
Complex:	Nederzetting, onbepaald	Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	38	Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramiek	Beginndatering:	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Code algemeen:	Kogelpot	Einddatering:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Code specifiek:	Niet van toepassing		
Toelichting:	materiaal is klein en verveerd		

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 1
Materiaal: Keramiek
Code algemeen: Baksteen
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting: kloostermop

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: Fragment

Begindatering: Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 1
Materiaal: Niet van toepassing
Code algemeen: Greppel/sloot
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: N.v.t.

Begindatering: Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Complex: Nederzetting, onbepaald
Aantal: 1
Materiaal: Niet van toepassing
Code algemeen: Kuil
Code specifiek: Niet van toepassing
Toelichting:

Cultuur: Niet van toepassing
Toestand: N.v.t.

Begindatering: Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
Einddatering: Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC

Documentatie

Type: Opgravingsmap
Beheerder: RAAP Archeologisch Adviesbureau
Toelichting:

Type: Digitaal meetwerk
Beheerder: RAAP Archeologisch Adviesbureau
Toelichting:

Collectie

Beheerder: Noordelijk Archeologisch Depot
Toelichting: De vondsten zullen worden overgedragen aan het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis

Literatuur

Hielkema, J.B. 2010 Laatmiddeleeuwse sporen in de vindplaats Scheemda-Pastorieweg, in: RAAP-rapport 2309

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr: 6807 **Oppervlakte:** 27.901 m2
CMA-nr: 08C - 004
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: SCHEEMDA-NOORD; OL KERKHOF
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Coördinaten: 260335 / 579087
Terreinbeheerder: Niet van toepassing

Complexen

Complextype

Kerkhof
Kerk

Begindatering

Middeleeuwen laat
Middeleeuwen laat

Einddatering

Middeleeuwen laat
Middeleeuwen laat

Beschrijving

Terrein met sporen van een kerk.

CAA: 08CZ-7+9+23

Literatuur

MOLEMA, J. 1989 Het "Ol Kerkhof" te Scheemda (Gr.): tussentijds verslag van een opgraving (p.107-112), in: Paleo-aktueel

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr: 6823 **Oppervlakte:** 942.931 m2
CMA-nr: 08C - 021
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: SCHEEMDA-NOORD; EEXTER HAMRIK
Plaats: Scheemda
Gemeente: Oldambt
Provincie: Groningen
Coördinaten: 260733 / 579360
Terreinbeheerder: Niet van toepassing

Complexen

Complextype

Nederzetting, onbepaald

Begindatering

Middeleeuwen laat

Einddatering

Middeleeuwen laat

Beschrijving

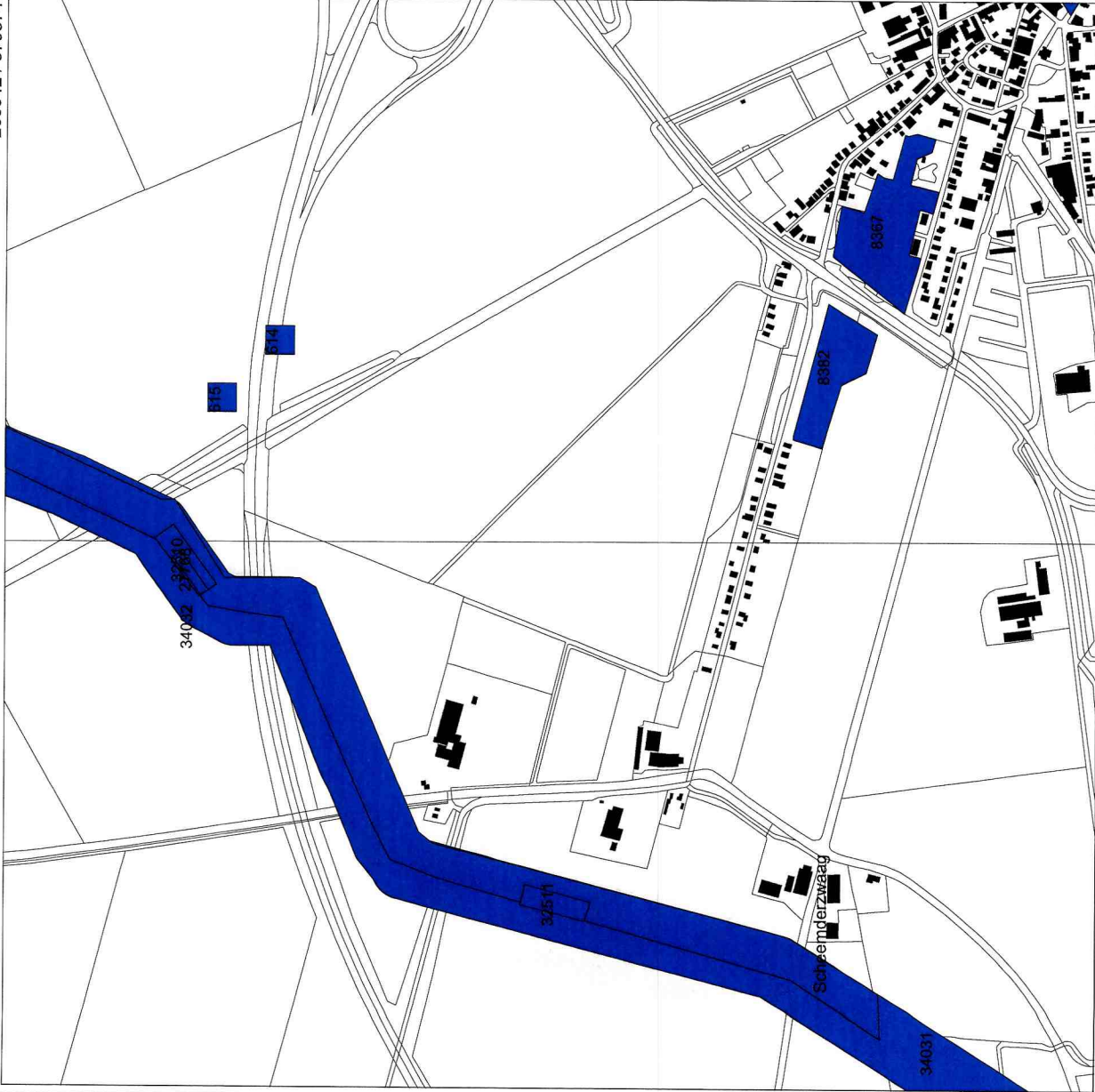
Terrein met sporen van bewoning.

CAA: 08CZ-24+25.

Onderzoeksmeldingen nabij het plangebied

Archisregistratie van archeologische onderzoeken

260942 / 579574

259052 / 577683

22-04-2013

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- PLAATSNAMEN
- TOP10 (©TDN)
- PROVINCIES

0 500 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap